

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 86/20

Luksemburg, 9 lipca 2020 r.

Wyrok w sprawach połączonych C-698/18 SC Raiffeisen Bank SA / JB
i C-699/18 BRD Groupe Société Générale SA / KC

Uregulowanie krajowe może przewidywać termin na wytoczenie powodztwa o zwrot opartego na nieuczciwym warunku w umowie zawartej między przedsibiorca a konsumentem

Termin ten nie może być mniej korzystny niż terminy dotyczące podobnych srodkow istniejących w prawie krajowym ani czyni wykonywania praw przyznanych przez porządek prawny Unii praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym

JB i KC zawarli, odpowiednio, z Raiffeisen Bank i BRD Groupe Société Générale, umowy kredytu konsumenckiego. Po dokonaniu spłaty kredytu w całości wnieśli oni do Judectoria Trgu Mure (sądu pierwszej instancji w Trgu Maruszy, Rumunia) powodztwo o stwierdzenie nieuczciwego charakteru niektórych warunkow tych umow, przewidujących zapłatę prowizji oraz miesięcznej opłaty za zarzdanie, a także moliwoc zmian stopy oprocentowania przez bank.

Raiffeisen Bank i BRD Groupe Société Générale wskazały, że w dniu wniesienia wspomnianego powodztwa JB i KC nie przysługiwał już status konsumenta z uwagi na to, że umowy kredytu wygasły w związku z pełnym ich wykonaniem i nie mieli już oni prawa do wniesienia powodztwa do sądu.

Judectoria Trgu Mure stwierdził, że okolicznoc, iż dana umowa została w pełni wykonana, nie stoi na przeszkodzie zbadaniu nieuczciwego charakteru jej warunkow, oraz uznał, że warunki wspomnianych umow były nieuczciwe. Sąd ten nakazał w związku z tym obu instytucjom bankowym zwrot kwot zapłaconych przez JB i KC na podstawie owych warunkow, wraz z ustawowymi odsetkami. Raiffeisen Bank i BRD Groupe Société Générale wniosły apelacj od orzeczeń wspomnianego sądu.

W tych okolicznościach Tribunalul Specializat Mure (wyspecjalizowany sd okręgowy w Maruszy, Rumunia) zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy po tym, jak dana umowa została w pełni wykonana, dyrektywa 93/13 w sprawie nieuczciwych warunkow w umowach konsumenckich¹ ma nadal zastosowanie oraz, w stosownym przypadku, czy powodztwo o zwrot kwot nienależnie zapłaconych na podstawie warunkow uznanych za nieuczciwe podlega trzyletniemu terminowi na jego wytoczenie, który zaczyna bieć od dnia wygaśnięcia umowy.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał przypomniął na wstępie, że obowiązek odstąpienia od stosowania przez sąd krajowy nieuczciwego warunku umowy nakazującego zapłatę kwot, które okazują się nienależne, pociąga za sobą zwrot tych kwot.

Trybunał zauważył jednak, że w braku uregulowa prawa Unii w danym zakresie, do wewnętrznego porządku prawnego każdego państwa członekowskiego należy ustanowienie szczegołowych zasad proceduralnych dotyczących srodkow zaskarzenia mających na celu zapewnienie ochrony praw obywateli Unii. Zasady te nie mog być jednak mniej korzystne od zasad dotyczących podobnych srodkow istniejących w prawie krajowym (zasada równoważności) ani czyni wykonywania praw przyznanych przez porządek prawny Unii praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym (zasada skuteczności).

¹ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunkow w umowach konsumenckich (Dz.U. 1993, L 95, s. 29).

W odniesieniu do zasady skuteczności, Trybunał przypomniał, że system ochrony ustanowiony na mocy dyrektywy 93/13 opiera się na założeniu, iż konsument jest stroną słabszą niż przedsiębiorca. W tym względzie, nawet jeśli wydaje się co do zasady, że trzyletni termin na wytoczenie powództwa jest rzeczywiście wystarczający na przygotowanie i wniesienie przez konsumenta skutecznego środka odwoławczego w zakresie, w jakim zaczyna on biec w dniu pełnego wykonania umowy, możliwe jest, iż termin ten może upłynąć, zanim konsument powźmie wiedzę o nieuczciwym charakterze warunku zawartego w tej umowie. Termin ten nie może w związku z tym zapewnić konsumentowi skutecznej ochrony.

W tych okolicznościach ograniczenie ochrony przyznanej konsumentowi wyłącznie do okresu wykonania rozpatrywanej umowy nie jest zgodne z systemem ochrony ustanowionym wspomnianą dyrektywą. Zasada skuteczności stoi zatem na przeszkodzie temu, by powództwo o zwrot podlegało trzyletniemu terminowi na jego wytoczenie, który zaczyna biec od dnia, w którym umowa wygasła, niezależnie od tego, czy w tym dniu konsument powziął wiedzę lub powinien był racjonalnie rzecz biorąc powziąć wiedzę o nieuczciwym charakterze warunku tej umowy.

W odniesieniu do zasady równoważności, Trybunał przypomniał, że jej poszanowanie wymaga, aby rozpatrywana norma krajowa znajdowała zastosowanie bez różnicy do skarg opartych na naruszeniu prawa Unii oraz do skarg opartych na naruszeniu prawa wewnętrznego, mających podobny przedmiot i podstawę. W tym względzie sprzeciwia się ona wykładni przepisów krajowych, zgodnie z którą termin na wytoczenie powództwa o zwrot kwot nienależnie zapłaconych na podstawie nieuczciwego warunku zaczyna biec od dnia pełnego wykonania umowy, podczas gdy w odniesieniu do podobnego powództwa przewidzianego w prawie krajowym termin ten zaczyna biec od dnia ustalenia przez sąd okoliczności stanowiącej podstawę powództwa.

Trybunał stwierdził, że **dyrektywa 93/13 nie stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które choć stanowi, że roszczenie o stwierdzenie nieważności nieuczciwego warunku w umowie zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem nie podlega przedawnieniu, to ustanawia ona termin na wytoczenie powództwa mającego na celu powołanie się na skutki restytucyjne tego stwierdzenia nieważności. Termin ten nie może być jednak mniej korzystny niż terminy dotyczące podobnych środków istniejących w prawie krajowym ani czynić wykonywania praw przyznanych przez porządek prawny Unii praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym.**

Wspomniana dyrektywa 93/13, a także zasady równoważności, skuteczności i pewności prawa stoją na przeszkodzie wykładni sądowej uregulowania krajowego, zgodnie z którą powództwo o zwrot kwot nienależnie zapłaconych na podstawie nieuczciwego warunku w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą podlega trzyletniemu terminowi na jego wytoczenie, który zaczyna biec od dnia pełnego wykonania umowy, w przypadku gdy można założyć, bez potrzeby weryfikacji, że w tym dniu konsument powinien był powziąć wiedzę o nieuczciwym charakterze spornego warunku, lub w przypadku gdy w odniesieniu do podobnych powództw w prawie krajowym termin ten zaczyna biec od dnia ustalenia przez sąd okoliczności stanowiącej podstawę tych powództw.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Antoine Briand ☎ (+352) 4303 3205